

УДК 336.226.44

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-1\(31\)-340-353](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-1(31)-340-353)

Михайловина Світлана Олексіївна кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування, Уманський національний університет садівництва, вул. Інтернаціональна, 1, м. Умань, 20305, тел.: (067)141-54-23, <https://orcid.org/0000-0002-1682-5790>

Кучеренко Тамара Євгеніївна доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування, Уманський національний університет садівництва, вул. Інтернаціональна, 1, м. Умань, 20305, тел.: (093)910-86-98, <https://orcid.org/0000-0001-7056-4344>

Матрос Олена Миколаївна кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування, Уманський національний університет садівництва, вул. Інтернаціональна, 1, м. Умань, 20305, тел.: (098)421-84-03, <https://orcid.org/0000-0001-7133-4700>

Підлубна Ольга Дмитрівна викладач кафедри обліку і оподаткування, Уманський національний університет садівництва, вул. Інтернаціональна, 1, м. Умань, 20305, тел.: (096)705-86-38.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ ЗА ЕКОЛОГІЧНИМ ПОДАТКОМ

Анотація. В сучасних умовах економічна міць держави залежить від прозорості нарахування податків та зборів до державного бюджету країни. Сфера обліку екологічного податку є такою, що суб'єкт може уникнути від оподаткування навмисно чи ненавмисно. Тому одним із завдань бухгалтерського обліку є забезпечення фіксації подій та їх відображення у первинних та звітних документах на принципах, які є основними в сфері забезпечення якості контролю - прозорості та достовірності.

Авторами досліджено бухгалтерський облік розрахунків з бюджетом за екологічним податком. Враховуючи досвід європейських країн та вітчизняне законодавство, запропоновано облік коштів звільнених від оподаткування для захисту довкілля обліковувати із застосуванням рахунку 48 «Цільове фінансування». Аналогічно пропонується врегулювати облік доходів від операцій із використанням звільнених від оподаткування коштів для захисту довкілля за відповідними методами: метод витрат, метод амортизації, різниці

між вартістю активу та ПДВ. З метою покращення контролю та правильністю розрахунків за наданими пільгами з екологічного податку, вищими виконавчими органами влади повинні бути видані інструкції про застосування кореспонденцій рахунків.

На основі досліджень проблем звітності, відображено критерії яким повинні відповідати декларації з екологічного податку, а саме: повнота, зрозумілість, доречність, послідовність та принцип оптимізації. Описано варіант модернізації поточної декларації з екологічного податку на основі дослідження звітних документів європейських країн. Запропоновано нову форму декларації комбінованого типу яка відповідає вимогам звітних документів та рекомендована для підприємств будь-якої сфери діяльності. Документ оптимізовано для підприємств, які здійснюють різні типи забруднення навколишнього середовища та характеризується меншою зо об'ємом інформативною структурою порівняно з поточною формою звітного документа.

Ключові слова: удосконалення, облік, контроль, екологічний податок, ліцензія, доходи, витрати.

Mykhailovyna Svitlana Oleksiivna Candidate of economic sciences, associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Uman National University of Horticulture, Institutska St., 1, Uman, 20305, tel.: (067)141-54-23, <https://orcid.org/0000-0002-1682-5790>

Kucherenko Tamara Evgeniivna Doctor of economic sciences, Professor, Department of accounting and taxation, Uman National University of Horticulture, Institutska St., 1, Uman, 20305, tel.: (093)910-86-98, <https://orcid.org/0000-0001-7056-4344>

Matros Olena Mykolaivna Candidate of economic sciences, associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Uman National University of Horticulture, Institutska St., 1, Uman, 20305, tel.: (098)421-84-03, <https://orcid.org/0000-0001-7133-4700>

Pidlubna Olha Dmitrivna Lecturer of the Department of accounting and taxation, Uman National University of Horticulture, Institutska St., 1, Uman, 20305, tel.: (096)705-86-38

IMPROVEMENT OF ACCOUNTING AND CONTROL OF SETTLEMENTS WITH THE BUDGET FOR ENVIRONMENTAL TAX

Abstract. In modern conditions, the economic power of the country depends on the transparency of calculating taxes and fees to the budget of the country. The

scope of Environmental Tax Accounting is such that the subject can avoid taxation intentionally or unintentionally. Therefore, one of the tasks of accounting is to ensure that events are recorded and reflected in primary and reporting documents based on the principles that are fundamental in the field of quality control - transparency and reliability.

The authors investigated the accounting of calculations with the budget for environmental tax. Taking into account the experience of European countries and domestic legislation, it is proposed to account for funds exempt from taxation for Environmental Protection using account 48 "Targeted financing". Similarly, it is proposed to regulate the accounting of income from operations using tax-exempt funds for Environmental Protection using the appropriate methods: the cost method, the depreciation method, the difference between the asset value and VAT. In order to improve control and correct calculations of environmental tax benefits granted, the highest executive authorities should issue instructions on the use of correspondence accounts.

Based on research of reporting problems, the criteria that must meet the environmental tax declaration are reflected, namely: completeness, clarity, relevance, consistency and optimization principle. A variant of modernization of the current environmental tax declaration based on a study of reporting documents of European countries is described. A new combined declaration form is proposed that meets the requirements of accounting documents and is recommended for enterprises of any field of activity. The document is optimized for enterprises that carry out various types of environmental pollution and is characterized by a smaller volume of informative structure compared to the current form of the reporting document.

Keywords: improvement, accounting, control, environmental tax, license, income, expenses.

Постановка проблеми. Керівники підприємств і власники повинні прагнути до прозорості процесів, що є підставою для нарахування податків та зборів. Через свою специфічність, сфера обліку екологічного податку є такою, що суб'єкт може уникнути від оподаткування навмисно чи ненавмисно. Тому одним із завдань бухгалтерського обліку є забезпечення фіксації подій та їх відображення у первинних та звітних документах на принципах, які є основними в сфері забезпечення якості контролю - прозорості та достовірності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у сфері обліку екологічного податку було здійснено українськими вченими, серед яких: Камінська М.Б. [1], Лега О.В., Яловега Л.В., Прийдак Т.Б. [2], Плахтій Т.Ф., Драчук В.Ю. [3], Савченко О. Ф., Дацій О. І., Байда А. О., Зима Г. І. [4],

Синяєва Л. В., Кондратюк О. В., Микульський В. С. [5]. Недоліком значної частини наукових робіт є відсутність вузько-направленого дослідження сучасного стану облікового процесу у системі контролю за розрахунками із бюджетом з урахуванням змін в податковому законодавстві та економіці держави.

Метою статті є розкриття особливостей організації обліку і контролю екологічного податку та розроблення пропозицій удосконалення обліку, як елементів контролю за розрахунками із бюджетом.

Виклад основного матеріалу. Екологічний податок відноситься до загальнодержавних податків. Крім того, для підприємств, які здійснюють промислові викиди, тобто ті, які пов'язані із виготовленням певної продукції існує умова отримання на дані дії ліцензії. Ліцензії видаються вищим виконавчим органом або місцевими органами влади, при класифікації підприємств на певні групи за масштабами викидів, тобто перша група, друга і третя групи.

Для відображення практичного результату дослідження були використані дані ПраТ «Уманьгаз» Черкаської області.

ПраТ «Уманьгаз», отримуючи ліцензію відображають її в обліку наступним чином (табл. 1).

Таблиця 1

Типові операції із придбання та обліку ліцензії з екологічного податку

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
Здійснено оплату за видачу ліцензії	377	311	25000
Отримано ліцензію	154	377	25000
Введено ліцензію у господарський оборот, тобто розпочато використання у діяльності підприємства	127	154	25000
Нараховано знос (амортизацію) ліцензії як об'єкта НМА	92	133	2500
Списано ліцензію після закінчення строку її дії	133	127	25000
Списано безстрокову ліцензію у разі її анулювання або прийняття рішення про припинення діяльності, яка ліцензується, або якщо згідно із законодавством скасовано ліцензування такої діяльності	976	127	25000

ПраТ «Уманьгаз» не відноситься до групи підприємств, які здійснюють викиди у великій кількості та підлягають суворому контролю зі сторони.

Ліцензія для здійснення викидів надається місцевими органами влади. Аналітичний рахунок з екологічного податку на підприємстві формується у реєстрах обліку BAS-бухгалтерії. Облік екологічного податку здійснюється за субрахунком 641 «Розрахунки за податками» в складі аналітичного рахунку 6415 «Екологічний податок». Деталізація аналітичного рахунку 6415 «Екологічний податок» за видами здійснених операцій із забруднення навколишнього середовища відсутня.

Екологічний податок за викиди, здійснені котельнею, що надає послуги адміністративній будівлі відображається за рахунком 92 «Адміністративні витрати». В разі надання котельнею послуг автомайстерні, складським приміщенням, цехам, використовується рахунок 91 «Загальновиробничі витрати» з наступним розподілом витрат за екологічним податком між відповідними дільницями. Дані витрати включаються до собівартості наданих послуг з реалізації природного газу.

Нараховані податкові зобов'язання при виробничо-технологічних витратах обліковуються в складі загальновиробничих витрат на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». Вибір даного рахунку обумовлено низкою нормативних документів: Методика визначення та розрахунку тарифу на послуги розподілу природного газу, ПКУ, НП(С)БО 16 «Витрати». В кінці місяця, рахунок 91 закривається, а здійснені витрати розподіляються на рахунок 23 «Виробництво».

В разі недоплати за податком, можливі штрафні санкції на боржника, включаючи штраф та пеню за прострочення платежу. Зобов'язання підприємства по сплаті штрафу/пені відображаються за субрахунком 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» в кореспонденції з дебетом 948 «Визнані штрафи, пені, неустойки».

При використанні опалювальних систем, що обслуговують кілька відділів підприємства ПрАТ «Уманьгаз», як наприклад, цех по виробництву обладнання, цех по обслуговуванню автотранспорту, складські приміщення, для відображення витрат необхідно використовувати рахунок 91 «Загальновиробничі витрати», оскільки є випадки застосування рахунка адміністративних витрат, що є некоректним. Екологічний податок в разі існування викидів відноситься до загальновиробничих витрат і як витрати розподіляється по відповідним відділенням виробництва підприємства (табл. 2).

Витрати можна також безпосередньо відносити на рахунок 23 «Виробництво» без застосування рахунка загальновиробничих витрат.

Таблиця 2.

**Відображення в обліку екологічного податку в складі
загальновиробничих витрат**

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Відображено нарахування екологічного податку	91 (23)	6415
Розподілені витрати котельні на відділення	232-234	91
Розподілені витрати зі сплати екологічного податку	232-234	91
Використання природного газу для опалення ГРП	91 (23)	6415

Опалення певних газорозподільчих пунктів необхідне для підтримки обладнання в робочому температурному діапазоні. Витрати газу зазвичай є нормованими, а показники споживання коригуються під час проведення технічних оглядів обладнання. Рекомендовано ознайомити бухгалтерський склад із додатковими бухгалтерськими проводками без застосування рахунка загальновиробничих витрат та із методикою розподілу загальновиробничих витрат. Екологічний податок також можна відносити безпосередньо на рахунок 23 «Виробництво», оскільки специфіка діяльності підприємства дозволяє віднести витрати прямо до виробничої собівартості.

З метою контролю правильності розрахунків з бюджетом та суб'єктами підприємницької діяльності в сфері цільового фінансування, пропонується Міністерству фінансів видати керуючий документ стосовно екологічного податку, а також коштів, що були звільнені від оподаткування з метою встановлення методів визнання доходів при отриманні цільового фінансування при проведенні екологічних заходів. В такому випадку, цільове фінансування в обліку може відобразитись як дохід, пропорційно здійсненим витратам згідно умов цільового фінансування, або пропорційно амортизації, нарахованої на обладнання, яке було придбане за рахунок цільового фінансування (табл. 3).

Таблиця 3.

Облік доходів від операцій із використанням звільнених від оподаткування коштів для захисту довкілля

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
<i>За методом витрат</i>			
Придбано каталізатори викидів, встановлено лічильники викидів за рахунок звільнених від оподаткування коштів	15	631	200 000
Відображено податковий кредит ПДВ	641	631	40 000
Визнано дохід в сумі здійснених витрат	48	74	240 000
<i>За методом амортизації</i>			
Придбано основні засоби за програмою збереження довкілля	15	631	550 000
Відображено податковий кредит ПДВ	641	631	110 000
Нараховано амортизацію на основні засоби за прямолінійним	91	13	4 583,33
Визнано дохід в сумі місячної амортизації основних засобів	48	74	4 583,33
При застосуванні виробничого методу амортизації (підприємство очікує транспортувати газ в об'ємі 95 000 тис. куб. м., фактичний місячний обсяг – 762 500 куб. м.	91	13	4 414,11

У випадку з екологічними заходами, доцільно обрати перший варіант, який буде універсальним, але виникає питання: чи є дані заходи доцільними для підприємства, якщо у будь-якому випадку, сума цільового фінансування повинна бути визнана як дохід пропорційно певному елементу витрат, що веде до збільшення прибутку до оподаткування. Можливим варіантом є розрахунок різниці між звільненою сумою екологічного податку та сумою податку на додану вартість при закупівлі певних активів для екологічних заходів, а дана різниця і буде визнаватись доходом (табл. 4).

Таблиця 4.

Облік доходів від операцій із використанням звільнених від оподаткування коштів для захисту довкілля

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
Придбано основні засоби за програмою збереження довкілля	15	631	550 000
Відображено податковий кредит ПДВ	641	631	110 000
Визнано дохід в сумі здійснених витрат	48	74	440 000

Вищенаведений метод є одним із варіантів стимулювання суб'єктів підприємницької діяльності. Крім визнаного кредиту з податку на додану вартість, підприємець віднімає дану суму від суми активу, що зараховується на баланс підприємства за чистою вартістю. Законодавчо, така можливість є найбільш доцільною та простою, оскільки відбувається зменшення податкового навантаження, а базою регулювання виступає сума ПДВ. Не виключається використання відсоткових ставок, які також будуть регулювати зменшення навантаження без застосування такої бази розрахунку як податки. З іншої сторони, використання податку на додану вартість, як вимірника в таких операціях може призвести до зловживання. В будь-якому випадку, децентралізація програм покращення екологічного стану повинна відбуватись, залучаючи суб'єктів підприємницької діяльності та місцеві органи самоврядування.

Кінцевим етапом операційної діяльності суб'єктів господарювання є формування показників звітності та їх відображення у відповідних документах. Визначення типової форми звітних документів та їх затвердження належить до компетенції Міністерства фінансів України та оформлюється відповідним наказом. Податкова звітність є елементом контролю розрахунків за податками і виконує наступні функції:

1. виконання вимог ПКУ та інших нормативно-правових актів щодо сфери звітності;
2. підтвердження достовірності реєстрації суб'єкта як платника за відповідними податками та зборами;
3. підтвердження правильності розрахованих податків, зборів та інших обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів;
4. підтвердження отриманих пільг та правильний їх розрахунок.

В процесі формування структури документів, необхідно визначити наступні критерії, яким майбутні звітні форми повинні відповідати (рис. 1).

Дані принципи виконуються лише частково або взагалі відсутні. Заповнення форм звітності та строки подання регулюється роз'ясненнями Управління методології бухгалтерського обліку та Державною фіскальною службою України у відповідних листах. Необхідно відмітити, що курс України на членство у Європейському Союзі також впливає на формування екологічної політики, яка в свою чергу, здійснює вплив на Податковий та Бюджетний кодекси України в частині екологічного податку та контролю за розрахунками з бюджетом. Порівнюючи форми звіту з екологічного податку в Україні та країнах Європейського Союзу можна зрозуміти, що в деяких випадках, український формат звітності є кращим, тобто оптимізованим, але контроль з боку виконавчих органів влади досить слабкий.

Зрозумілість

- структура документів повинна містити повну назву елементів звіту, а в разі неможливості - містити посилання на розшифрування та пояснення

Повнота

- елементи документів враховують всі реквізити, що відображають основну інформацію про надавача звітності

Доречність

- наявні реквізити та текст повинні відображати об'єктивний зміст для розуміння звіту

Послідовність

- реквізити та елементи звітних форм повинні розміщуватись послідовно з дотриманням вимог «вступ-основна частина»

Принцип оптимізації

- припускається, що в майбутньому буде можливість здійснити зміну форми документів з метою скорочення інформативного навантаження

Рис. 1. Критерії, яким повинні відповідати документи звітності

Форма сучасної податкової декларації з екологічного податку та додатків до неї була затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 17.08.2015 року № 715. Строк подачі декларації - 40 календарних днів після закінчення податкового періоду. Екологічний податок сплачують протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання декларації. Інші міністерства та відомства не затверджують типові форми

звітів із нарахування та сплати податків та платежів, що дозволяє уніфікувати певні реквізити.

До постійних реквізитів декларації з екологічного податку належать: реквізит затвердження форми, що включає назву органу, що затвердив, дату та номер, повна назва документу та його порядковий номер. Примітка до податкової декларації визначає, що номер проставляється в порядку зростання кількості поданих декларацій з початку нового податкового року. Таке уточнення необхідне через теоретичну можливість вибору іншого варіанту ведення нумерації документів – а саме послідовна нумерація з початку першого створення/подання документів з наступним наростаючим кроком. Тому, в деяких країнах Європейського Союзу нумерація документів може бути відсутня, а основним орієнтиром є саме дата заповнення та подання документу. Можна зробити висновок, що даний постійний реквізит взагалі може бути прибраний із документів або введений по бажанню суб'єкта господарювання.

Типовими реквізитами є період за який подається декларація – для екологічного податку постійним реквізитом є квартал – звітний або уточнюючий, а змінним – цифрове відображення кварталу. Дані облікової картки платника, такі як найменування або прізвище, ім'я та по батькові, податковий номер або серія та номер паспорта, код виду економічної діяльності, код органу місцевого самоврядування за КОАТУУ, податкова адреса, а також окремі дані: поштовий індекс, адреса електронної пошти, телефон та факс є також відображеними. Деякі з реквізитів можуть не заповнюватись, але вони є постійними. З метою зменшення інформативного навантаження доцільно виділити такі реквізити в окремий блок «Додаткова інформація про суб'єкта»: поштовий індекс, міжміський код тел./факс, електронна адреса. Ще одним варіантом є перенесення відмітки про одержання до блоку, що заповнюється посадовою особою контролюючого органу, а блок «Додаткова інформація про суб'єкта» разом із податковою адресою перенести на місце відмітки про одержання контролюючим органом.

Блок «Найменування контролюючого органу, до якого подається «Податкова декларація» можливо модифікувати з додаванням адреси та додаткової інформації на прикладі інформації про суб'єкта господарювання та розмістити замість реквізиту затвердження органу виконавчої влади, тим самим забезпечити виділення блоку «Інформація про суб'єкта господарювання та контролюючого органу» в одній площині. Реквізит затвердження типової форми зменшити у розмірі та розмістити вище реквізитів контактної інформації суб'єктів. Необхідно відмітити, що в Європейських країнах, податкові декларації також затверджуються вищими органами виконавчої влади без зазначення можливих нівелювань у форматі

розміщення та розмірах реквізитів. Теоретично, в нашій країні, такі дії повинні покладатись Міністерством фінансів на Управління методології бухгалтерського обліку, яка сформує загальне роз'яснення щодо наявності обов'язкових реквізитів та можливості модифікації документів без зміни суті та значимості реквізитів, а саме форматів розташування тексту, його розміру та реквізити, що на думку суб'єкта господарювання є важливими. Блок «Податкове зобов'язання з екологічного податку» відповідає вимогам повноти та не потребує змін.

Модифікація блоку основної інформації декларації можливе доповненням «Податкові пільги з екологічного податку». З прийняттям різних програм екологічної політики, що формуються, як Верховною Радою України так і Кабінетом Міністрів України, перед Україною в процесі особистих ініціатив, а також через відповідні вимоги угод з Європейським Союзом необхідно вдосконалювати систему екологічного моніторингу, переходу на альтернативні джерела енергії, впровадження енергозберігаючих технологій. Дані заходи є витратними, а державні органи звертають на екологічні програми увагу рідко. Тому, стимулювання активності повинно проходити у приватному секторі економіки, а компенсації є необхідним засобом, інформація про які повинна наводитись у декларації з екологічного податку. Даний блок також повинен складатись із чотирьох пунктів, що наявні в блоці податкового зобов'язання і відображати об'єкти-джерела забруднення, що оподатковуються.

Іншим питанням є докази, що будуть реально відображати наявність цих пільг. Такими доказами можуть бути договори з місцевими органами влади або акти прийому виконаних робіт про проведення заходів з покращення екологічної ситуації в повітряній, лісовій, водній та земельних сферах на певній адміністративній території. Система контролю з боку органів влади повинна бути присутня через такі самі можливі зловживання даними діями. Крім того, інформація щодо таких заходів повинна бути публічною.

Власне вище наведені документи можуть бути відображені у блоці «Доповнення до Податкової декларації за довільною формою». Даний блок можливо модифікувати зі зменшенням його вступної частини до назви «Доповнення до Податкової декларації за довільною формою» та видаленні строки відповідно до якого пункту нормативного документу здійснюється доповнення. Також можливе видалення строки «Зміст доповнення». Частина, що містить дані уповноваженої особи та головного бухгалтера може бути скорочена, а пояснення до заповнення віднесені до приміток. Останній блок, що заповнюється посадовою особою, як вже зазначалось може містити місце для штампу контролюючого органу.

Радикальним заходом у зміні структури декларації з екологічного податку та додатків до неї є скасування додатків та формування лише одної декларації, де об'єкти викидів будуть самостійно відображати інформаційний сегмент, який буде включати табличну схему опису об'єктів оподаткування. Типовими реквізитами для декларацій, з деяким урахуванням наведених змін в їх схемі у вищенаведених абзацах будуть:

1. Наказ, згідно якого затверджено типову форму.
2. Контактна інформація суб'єкта господарювання та контролюючого органу (остання може бути відсутня).
3. Тип декларації (звітна, звітна нова, уточнююча), звітний період
4. Інформація, що присутня в обліковій картці платника податків (податковий номер, код вид діяльності, код обліку в певній адмін. території).
5. Арифметична частина податкових зобов'язань.
6. Арифметична частина податкових пільг.
7. Доповнення у вільній формі.
8. Блок, що заповнюється посадовою особою.

Уніфікація табличних форм, де розраховується зобов'язання можливе лише для кількох типів забруднювачів: атмосфери, водного середовища та складування відходів. Сама таблиця може складатись із шести стовпців, що складаються з таких назв по порядку: « № з\п », « Назва речовини (відходів) », « Фактичні утворення у тоннах », « Ставка податку за 1 т », « Корируючі коефіцієнти », « Сума зобов'язання ». Рядки « Штраф » та « Пеня » знаходяться в кінці таблиці по кожному об'єкту. Кожна таблиця буде відображати окремий КОАТУУ об'єкту обліку. Оскільки існують комбіновані джерела забруднення, така таблиця дасть змогу для одного об'єкту відобразити відповідно до видів забруднюючих речовин в одній таблиці викиди у повітря та воду, що вже виключає формування кількох окремих документів для звіту по окремим викидам і скидам.

Вісім пунктів, що відображені як постійні для вищенаведених декларацій будуть складати основу також для звітних форм, що стосуються ядерних та іонізуючих джерел випромінювання. Уніфікація арифметичних частин, для даних декларацій неможлива через специфіку оподаткування ядерної сфери, яка нині складається із: ядерних джерел, що утворені (в т.ч. вже накопичені), утворення радіоактивних відходів та джерел іонізуючого випромінювання, за тимчасове зберігання, понад відповідний строк. Дані обставини не дають можливість уніфікувати арифметичну частину без зміни законодавства, методології розрахунків формування зобов'язань та відображення податкових зобов'язань по ядерним та іонізуючим джерелам випромінювання.

Висновки. З метою покращення контролю та правильністю розрахунків за наданими пільгами з екологічного податку, вищими виконавчими органами

влади повинні бути видані інструкції про застосування кореспонденцій рахунків. В даному випадку, враховуючи досвід європейських країн та вітчизняне законодавство, облік коштів звільнених від оподаткування для захисту довкілля буде відбуватись із застосуванням рахунку 48 «Цільове фінансування». Аналогічним чином повинен бути врегульований облік доходів від операцій із використанням звільнених від оподаткування коштів для захисту довкілля за відповідними методами: метод витрат, метод амортизації, різниці між вартістю активу та ПДВ. З метою покращення контролю за зобов'язаннями та отриманими пільгами з екологічного податку запропоновано удосконалення поточної декларації з екологічного податку на основі дослідження звітних документів європейських країн. Нова форма декларації комбінованого типу відповідає вимогам звітних документів та може бути рекомендована для підприємств будь-якої сфери діяльності.

Література:

1. Камінська М.Б. Економічні та облікові аспекти екологобезпечного розвитку аграрних підприємств. «Молодий вчений». № 4(44). 2017. С. 662-665.
2. Лега О.В., Яловега Л.В., Прийдак Т.Б. Екологічний податок: особливості обліку і оподаткування у контексті нормативно-правових змін. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. 2017. Вип. 185. С. 231-242.
3. Плахтій Т.Ф., Драчук В.Ю. Екологічний податок: порядок оподаткування та відображення в системі бухгалтерського обліку. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. № 5. С. 143-158.
4. Савченко О. Ф., Дацій О. І., Байда А. О., Зима Г. І. Екологічні витрати: проблеми права, обліку та оподаткування. Економіка та держава. 2015. № 5. С. 11-19.
5. Синяєва Л. В., Кондратюк О. В., Микульський В. С. Особливості екологічного бухгалтерського обліку та аудиту в Україні в сучасних умовах. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2017. № 3. С. 263-269.
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
7. Закон України Про охорону навколишнього природного середовища: від 26.06.91 № 1268-XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
8. Бюджетний кодекс України: Закон № 2592-VI від 07.10.2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
9. Про екологічний податок: Лист від 03.09.2012 № 1259/0/51-12/15-2116. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1259837-12#Text>
10. Галузевий керівний документ ГКД 34.02.305-2002. Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від енергетичних установок. Методика визначення: Наказ № 359 від 14.06.2002. База даних Законодавство України / Державна фіскальна служба України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-559742.html>
11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291.

References:

1. Kaminsjka, M.B. (2017). Ekonomichni ta oblikovi aspekty ekolohobezpechnogho rozvytku aghrarnykh pidpryjemstv [Economic and accounting aspects of ecological and safe development of agricultural enterprises]. *“Molodyj vchenyj” – “Young Scientist”*, 4(44), 662-665 [in Ukraine].
2. Legha, O.V., Yalovega, L.V., & Pryjdak, T.B. (2017). Ekolohichnyj podatok: osoblyvosti obliku i opodatkuвання u konteksti normatyvno-pravovykh zmin [Environmental tax: features of accounting and taxation in the context of regulatory and legal changes]. *Visnyk Kharkivskogho nacionaljnogho tekhnichnogho universytetu siljskogho ghospodarstva imeni Petra Vasylenka – Bulletin of Kharkiv State Technical university of Agriculture name Peter Vasilenko*, issue 185, 231-242 [in Ukraine].
3. Plakhtii T.F., & Drachuk V.Iu. (2019) Ekolohichni podatok: poriadok opodatkuвання ta vidobrazhennia v systemi bukhhaltenskoho obliku [Environmental tax: the order of taxation and reflection in the accounting system]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky - Economy. Finance. Management: the nutrition of science and practice is relevant*, 5, 143-158. [in Ukraine].
4. Savchenko O. F., Datsii O. I., Baida A. O., Zyma H. I. (2015). Ekolohichni vytraty: problemy prava, obliku ta opodatkuвання [Environmental costs: problems of law, accounting and taxation]. *Ekonomika ta derzhava - Economy and state*, 5, 11-19 [in Ukraine].
5. Syniaieva L. V., Kondratiuk O. V., Mykul'skyi V. S. (2017). Osoblyvosti ekolohichnoho bukhhaltenskoho obliku ta audytu v Ukraini v suchasnykh umovakh [Features of environmental accounting and auditing in Ukraine in modern conditions]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnogo ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky) - Collection of scientific works of Tavriya State Agrotechnological University (economic sciences)*. 3. 263-269 [in Ukraine].
6. Verkhovna Rada Ukrainy. (2010). Podatkovi kodeks Ukrainy [The Tax Code of Ukraine]. *zakon5.rada.gov.ua* Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> [in Ukraine].
7. Zakon Ukrainy Pro okhoronu navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha [Law of Ukraine on Environmental Protection]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> [in Ukraine].
8. Biudzhetni kodeks Ukrainy: Zakon [Budget Code of Ukraine: Law]. *zakon5.rada.gov.ua* Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> [in Ukraine].
9. Pro ekolohichni podatok: Lyst [About the ecological tax: Letter]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1259837-12#Text> [in Ukraine].
10. Haluzevyi kerivnyi dokument HKD 34.02.305-2002. Vykydy zabrudniuiuchykh rehovyn u atmosferne povitria vid enerhetychnykh ustanovok. Metodyka vyznachennia [Sectoral guiding document GKD 34.02.305-2002. Emissions of pollutants into the atmosphere from power plants. Method of determination]. (n.d.). *dp.tax.gov.ua*. Retrieved from <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-559742.html> [in Ukraine].
11. M inisterstvo finansiv Ukrainy. (2011). Instruktisiia pro zastosuvannia Planu rakhunkiv bukhhaltenskoho obliku aktyviv, kapitalu, zoboviazan i hospodarskykh operatsii pidpryjemstv i orhanizatsii [Instruction on the application of the Plan of Accounts of Accounting for Assets, Capital, Commitments and Business Operations of Enterprises and Organizations]. *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99/> [in Ukrainian].